

Teza: k.p.k. - opis czynów przypisanych radcy prawnemu

Brak w opisie przypisanych radcy prawnemu czynów, polegający na braku konkretnych czynności, które w okresie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu podejmował obwiniony w każdej z prowadzonych spraw, uzasadnia uchylenie orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego.

WO-79/16

ORZECZENIE

z dnia 19 sierpnia 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Jacek Klimowicz

SWSD Mariusz Łątkowski

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Jasiaka po

rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2016 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego B.

C.

obwinionego o czyn z art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w związku z 28 ust.2 i art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z dnia 28 grudnia 2010 r.

z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 22 lutego 2016 r., sygn. akt D 77/2015

orzeka:

1. uchyła orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 22 lutego 2016 r., sygn. akt D 77/2015 i sprawę przekazuje temu sądowi do ponownego rozpoznania;
2. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego w kwocie 1.100 (słownie: jeden tysiąc) zł pozostawia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie złożył do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie w dniu 26 listopada 2015 r. wniosek o ukaranie radcy prawnego B. C., zarzucając, że: ¹ tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 28 ust. 2 w zw. z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,

I podejmował do dnia 13 listopada 2014 r. czynności jako pełnomocnik w sprawie z powództwa M. K. przeciwko P. R. o rozwód przed Sądem Okręgowym w W.II Wydział Cywilny, sygn. akt: (...), pomimo zawieszenia w stosunku do niego prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego,

2. reprezentował jako pełnomocnik, co najmniej do dnia 12 grudnia 2014 r. powoda J. Ł. w sprawie z jego powództwa przeciwko Szkole (...) Sp. z o.o. toczącej się przed Sądem Okręgowym w W.XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy, sygn. akt:(...), pomimo zawieszenia w stosunku do niego prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 28 ust. 2 w zw. z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych,

3. przyjął w dniu 27 stycznia 2015 r. pełnomocnictwo od K. P. i ustanowił się pełnomocnikiem pozwanego w sprawie z powództwa M. P. przeciwko K. P. toczącej się przed Sądem Okręgowym W.- Praga w W.I Wydział Cywilny, sygn. akt:(...), o czym poinformował Sąd pismem złożonym w dniu 6 lutego 2015 r., w celu obejścia zakazu podejmowania czynności zawodowych jako radca prawny w okresie zawieszenia go w prawie do wykonywania zawodu,

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 28 ust. 2 w zw. z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w i art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, 4. wykonywał czynności jako radca prawny pomimo zawieszenia w prawie do wykonywania zawodu poprzez złożenie w dniu 13 listopada 2014 r. pisma procesowego jako pełnomocnik A. Ł. w sprawie z wniosku O. D. toczącej się przed Sądem Rejonowym dla W., XVI Wydział Cywilny, sygn. akt: (...), tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 28 ust. 2 w zw. z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Obwiniony nie wniósł odpowiedzi na wniosek o ukaranie.

Orzeczeniem z dnia 22 lutego 2016 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie w sprawie D 77/2015 uznał obwinionego winnym czynów zarzucanych w pkt 1, 2 i 4 wniosku o ukaranie i za każdy z tych czynów wymierzył karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego oraz uniewinnił radcę prawnego B. C. od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt 3 wniosku o ukaranie. Na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych kary orzeczone w pkt 1, 2 i 4 Sąd I instancji połączył w ten sposób, że orzekł jako karę łączną karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego. Obwinionego obciążono też kosztami postępowania dyscyplinarnego w I instancji w kwocie 600 zł.

OSD ustalił następujący stan faktyczny.

Obwiniony, od dnia 4 czerwca 2011 r., odbywał karę jednego roku zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na podstawie prawomocnego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie. W okresie odbywania tej kary obwiniony świadczył pomoc prawną swoim klientom. Pomoc ta obejmowała zastępstwo procesowe w sprawach prowadzonych przez Sąd Okręgowy w W.pod sygn. akt: (...) oraz przez Sąd Rejonowy dla (...) w W. pod sygn. akt: (...). Ponadto, obwiniony, również w okresie odbywania kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu, zawarł umowę zlecenia oraz przyjął pełnomocnictwo procesowe od zleceniobiorcy w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy W. w W.pod sygn. akt(...).

Sąd ustalił powyższy stan na podstawie dokumentów oraz kopii dokumentów dopuszczonych jako dowody w sprawie. Pochodziły one bądź zostały przekazane przez sądy powszechne. Fakt wymierzenia obwinionemu kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu orzeczeniem prawomocnym od dnia 4 czerwca 2014 r. był znany Sądowi z urzędu.

Postępowanie obwinionego wywołało reakcję sądów powszechnych, które zawiadomiły o tym organy izby warszawskiej.

W ocenie Sądu dyscyplinarnego I instancji, postępowanie obwinionego niewątpliwie godziło w godność zawodu radcy prawnego i świadczyło o lekceważącym stosunku obwinionego do orzeczeń sądu dyscyplinarnego, co naruszało przepis art. 6 KERP.

Wymierzając karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego OSD wziął pod uwagę przede wszystkim to, że obwiniony, dopuszczając się przedmiotowych czynów w okresie wykonywania kary, naruszył zasady wykonywania zawodu w sposób rażący i świadomy. Sąd doszedł też do przekonania, że kara wymierzona wcześniej obwinionemu nie spełniła celów przed nią stawianych. Niestosowanie się obwinionego do prawomocnego orzeczenia sądu

dyscyplinarnego nakazało zakładać, że orzeczenie kary tego samego rodzaju bądź łagodniejszej

byłoby niecelowe. Sąd wskazał też, że jednym z zadań ustawowych samorządu radców prawnych jest sprawowanie nadzoru nad należytym wykonywaniem zawodu. Z tych względów, a także z uwagi na prewencyjną dyrektywę wymiaru kary, OSD wymierzył najsurowszą z kar przewidzianych w ustawie.

Natomiast, co do zarzutu obejmującego czyn polegający na świadczeniu pomocy prawnej w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy W. w W.pod sygn. akt: (...), Sąd I instancji uznał, że obwiniony nie dopuścił się deliktu dyscyplinarnego. Umocowanie do działania w tej sprawie nie zostało udzielone B. C. jako radcy prawnemu lecz jako osobie fizycznej.

Orzeczenie to zaskarżył obwiniony w zakresie pkt 1,2 i 4, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, poprzez oparcie orzeczenia wyłącznie na dokumentach urzędowych i pominięcie wyjaśnień obwinionego co do przedstawionych mu zarzutów, złożonych w toku postępowania dyscyplinarnego o sygnaturze RD 437/14, nieodczytanie ich na rozprawie

i niezaliczenie w poczet dowodów,

2. naruszenie przepisów postępowania poprzez brak wskazania w pkt I orzeczenia, jakie czynności obwiniony podejmował w okresie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu jako pełnomocnik M. K. w postępowaniu o sygnaturze (...) przed Sądem Okręgowym w W.II Wydział Cywilny, jak również brak wskazania jakie zasady, wyrażone w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, OSD uznał za naruszone,

3. naruszenie przepisów postępowania poprzez brak wskazania w pkt 2 orzeczenia, jakie czynności obwiniony podejmował w okresie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu jako pełnomocnik J. Ł. w toku postępowania o sygnaturze (...) przed Sądem Rejonowym dla W. XVI Wydział Cywilny, jak również brak wskazania jakie zasady, wyrażone w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, OSD uznał za naruszone,

4. naruszenie przepisów postępowania poprzez brak wskazania w pkt 4 orzeczenia, jakie zasady, wyrażone w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, OSD uznał za naruszone,

5. błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez pominięcie dowodu z akt postępowania sądowego Sądu Okręgowego XXIII Wydział Gospodarczy w W., sygnatura akt: (...),

6. błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez pominięcie dowodu z akt postępowania sądowego o sygnaturze (...) zawieszono przed Sądem Rejonowym dla W. XVI Wydział Cywilny,

7. wydanie orzeczenia w sytuacji braku rozstrzygnięcia Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie wniosku obwinionego o zawieszenie postępowania o sygnaturze RD 437/14,

8. pominięcie przy wymierzeniu kary dyscyplinarnej okoliczności popełnienia czynów.

Obwiniony wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie.

Odnosząc się do zarzutu z pkt 2 orzeczenia obwiniony wskazał, że Sąd I instancji pominął dowód z akt sprawy Sądu Okręgowego XXIII Wydział Gospodarczy w W. - (...). Z akt tych wynikało jednoznacznie, iż jedyną czynnością procesową, wykonaną przez niego w

imieniu powoda J. Ł., było skierowanie do Sądu Okręgowego w W. 23 kwietnia 2014 r. zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. W.IX Wydział Gospodarczy w W. o zawieszeniu postępowania. Sąd Okręgowy XXIII Wydział Gospodarczy w W. postanowieniem z 4 lutego 2014 r. w sprawie o sygnaturze (...), uwzględnił to zażalenie. Tak więc reprezentowanie tego klienta miało miejsce przed datą zawieszenia obwinionego w wykonywaniu czynności radcy prawnego.

Odnosząc się do zarzutu z pkt 4 orzeczenia, obwiniony podał, iż jego pismo z 13 listopada 2014 r. jest odpowiedzią na pismo adw. W. F., które skierowała ono do niego bezpośrednio, mając świadomość co do orzeczonej kary dyscyplinarnej. Podniósł

też, że w tym czasie postępowanie o sygnaturze (...) przed Sądem Rejonowym dla W. było zawieszono.

Obwiniony zarzucił, iż Sąd I instancji pominął w całości jego wyjaśnienia, złożone w toku postępowania. Dotyczy to przede wszystkim szczegółowych wyjaśnień odnoszących się do okoliczności występowania przed Sądem Okręgowym w W.w sprawie (...).

Zdaniem obwinionego, OSD nie uwzględnił też tego, że od orzeczeń wydanych przez sądy dyscyplinarne, przysługuje prawo do wniesienia skargi kasacyjnej, którego to prawa został pozbawiony w sprawie, w której orzeczono karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu.

Ponadto radca prawny B. C. stwierdził, iż motywem jego działania nie było lekceważenie orzeczeń dyscyplinarnych lecz dobro klientów, którzy powierzyli mu swoje sprawy.

Obwiniony wskazał też, że w dniu 29 maja 2015 r. złożył do Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie wniosek o zawieszenie postępowania o sygnaturze RD 437/14, ponowiony w piśmie z 31 sierpnia 2015 r. Wniosek ten nie został rozpoznany.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne, co powoduje konieczność uchylenia orzeczenia Sądu I instancji.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do najdalej w skutkach idącego twierdzenia obwinionego, iż został on pozbawiony prawa do złożenia kasacji od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania od orzeczenia

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2014 r. - sygn. akt: D 4/2014.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił, że postanowienie o utrzymaniu w mocy postanowienia

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie z dnia 16 września 2014 r. o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania zostało przez WSD wydane w dniu 12 maja 2015 r. w sprawie WO-168/14. Zgodnie zaś z art. 426 § 1 k.p.k. oraz art. 62² ust. 1 ustawy o radcach prawnych na postanowienie takie nie przysługuje środek odwoławczy oraz prawo do wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego. Kasacja służy bowiem jedynie od rozstrzygnięć merytorycznych, tj. orzeczeń WSD. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 października 2009 r. w sprawie SDI 17/09.

Zatem zarzut obwinionego nie jest trafny.

Podobnie należy ocenić zarzut związany z wydaniem orzeczenia przez OSD w sytuacji braku rozstrzygnięcia Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie wniosku obwinionego o zawieszenie postępowania o sygnaturze RD 437/14.

Wniosek ten był motywowany brakiem rozstrzygnięcia WSD w sprawie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania oraz zawieszeniem przez Ministra Sprawiedliwości postępowania odwoławczego co do uchwały Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych nr 95/K/2014 z dnia 22 października 2014 r. utrzymującej w mocy uchwałę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie nr 676/2014 z dnia 16 lipca 2014 r. o zawieszeniu radcy prawnemu B. C. prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 1 roku - od dnia 4 czerwca 2014 r. do dnia 4 czerwca 2015 r.

Jak słusznie wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. akt: II GSK 515/10, według treści art. 28 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, zawieszenie prawa do wykonywania zawodu następuje z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego o zastosowaniu tej kary. Przy czym, w myśl art. 29 pkt 6 tej ustawy, skreślenie z listy radców prawnych następuje m.in. w wypadku orzeczenia dyscyplinarnego lub wyroku sądowego o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego. Uchwała rady okręgowej izby radców prawnych w sprawie skreślenia z listy radców prawnych powinna być podjęta w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o zaistnieniu zdarzenia, o którym mowa w art. 29. Z regulacji powyższej wynika zatem, że status radcy prawnego wiąże się z uprawnieniem do wykonywania zawodu radcy prawnego, a nie jego faktycznym wykonywaniem. Utrata tego statusu nie

następuje jednakże - w aktualnym stanie prawnym - z chwilą skreślenia z listy radców prawnych, lecz w przypadku orzeczenia sądu dyscyplinarnego orzekającego utratę prawa wykonywania tego zawodu z chwilą jego uprawomocnienia się. Skreślenie z listy radców prawnych w takiej sytuacji ma jedynie charakter formalny. Teza ta ma odpowiednie zastosowanie w

przypadku orzeczenia przez sąd dyscyplinarny kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu i podjęcia uchwały rady właściwej OIRP o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu.

Zatem, wniesienie odwołania w sprawie uchwały Rady OIRP w Warszawie nie miało wpływu na wykonanie kary orzeczonej przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie w sprawie D 4/2014 a także na postępowanie dyscyplinarne w sprawie niniejszej.

Słuszne natomiast okazały się zarzuty obwinionego, dotyczące braków w opisie przypisanych mu czynów, który winien dotyczyć konkretnych czynności, które w okresie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu podejmował obwiniony w każdej ze spraw. Szczególnie istotne jest to w zakresie zarzutu opisanego w pkt 2 wniosku o ukaranie i pkt 2 orzeczenia. Obwiniony twierdzi bowiem w odwołaniu, że jego ostatnią czynnością jako pełnomocnika J. Ł. w postępowaniu o sygn. akt:(...) przed Sądem Rejonowym dla m.st. W.IX Wydział Gospodarczy było skierowanie do Sądu Okręgowego w W. XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w dniu 23 kwietnia 2014 r. zażalenia na postanowienie Sądu gospodarczego I instancji w sprawie (...) o zawieszeniu postępowania, a więc przed dniem od którego biegł termin zawieszenia. Natomiast w piśmie z dnia 31 sierpnia 2015 r. obwiniony podał, że czynność taką, datowaną na 2 czerwca 2014 r., stanowiło jego pismo procesowe, przy którym przesyłał załączniki finansowe do sądu rozpoznającego sprawę. W obu przypadkach miało to zatem mieć miejsce przed rozpoczęciem biegu zawieszenia prawa do wykonywania zawodu. W odwołaniu obwiniony wskazał też, że Sąd Okręgowy XXIII Wydział Gospodarczy w W. postanowieniem z 4 lutego 2014 r. w sprawie (...), uwzględnił jego zażalenie. W aktach sprawy dyscyplinarnej brak zaś, poza pismem Sądu Okręgowego XXIII Wydział Gospodarczy w W. z dnia 18 grudnia 2014 r. zawiadamiającym o tym, że w sprawie (...) obwiniony nadal reprezentuje powoda, jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby jakie konkretnie czynności obwiniony jako pełnomocnik procesowy podjął pomiędzy 4 czerwca 2014 r. a 4 czerwca 2015 r. w tej sprawie. Przy braku tych dowodów a także występowaniu różnych dat wskazywanych przez samego obwinionego jako ostatnia aktywność w tej sprawie oraz wątpliwości co do daty wydania orzeczenia przez Sąd gospodarczy II instancji, na tym etapie nie jest możliwe dokonanie przez WSD oceny zachowania obwinionego. Wobec grożącej obwinionemu surowej kary dyscyplinarnej ocena taka powinna być zaś szczególnie wnikliwa i opierać się na kompletnym materiale dowodowym.

Wątpliwości te, choć w mniejszym stopniu, dotyczą także prowadzenia przez obwinionego obu pozostałych spraw przed sądami powszechnymi - (...)i (...).

Wymaga to, przy ponownym rozpoznawaniu sprawy, zbadania akt wszystkich spraw, w związku z którymi prowadzono postępowanie dyscyplinarne i dokonania - w oparciu o wynikające stąd ustalenia - zmiany opisów zarówno zarzucanych jak i przypisanych czynów oraz ich omówienia w uzasadnieniu orzeczenia.

Nie dotyczy to zarzutu z pkt 3 wniosku o ukaranie, gdyż OSD w orzeczeniu z dnia 22 lutego 2016 r. uniewinnił obwinionego od popełnienia tego deliktu dyscyplinarnego a odwołanie na niekorzyść obwinionego nie zostało złożone.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien zapoznać się także z dokumentami znajdującymi się w aktach spraw dyscyplinarnych ze skargi Szkoły (...) sp. z o. o. i jej prezesa wymienionych w notatce z dnia 19 sierpnia 2016 r.

Sąd oddalił wniosek obwinionego o odroczenie rozprawy odwoławczej z uwagi na zakres postępowania dowodowego, które w tej sprawie powinno zostać przeprowadzone, co uzasadnia przeprowadzenie tych czynności przez Sąd I instancji.

Zasadny okazał się także zarzut obwinionego, dotyczący pominięcia w materiale dowodowym przyjętym za podstawę rozstrzygnięcia, wyjaśnień obwinionego złożonych na etapie

dochodzenia. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy winne one zostać ujawnione a ich treść powinna znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu orzeczenia poprzez odniesienie się do podnoszonych okoliczności.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.